

ALTRES DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE CULTURA

ACORD GOV/108/2021, de 13 de juliol, pel qual es declara la Festa de Sant Roc d'Arenys de Mar Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

Per la Resolució de la consellera de Cultura de 2 de març de 2021, es va incoar expedient de declaració de la Festa de Sant Roc d'Arenys de Mar com a Festa Patrimonial d'Interès Nacional.

En la instrucció de l'expedient s'han complert tots els tràmits preceptius d'acord amb el que preveu l'article 14 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya.

Les al·legacions que han presentat les persones interessades han estat favorables a la declaració.

Per tant, d'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta de la consellera de Cultura, el Govern

Acorda:

—1 Declarar Festa Patrimonial d'Interès Nacional la Festa de Sant Roc d'Arenys de Mar i definir-ne les característiques, que consten a l'annex.

—2 Inscriure la declaració de Festa Patrimonial d'Interès Nacional de la Festa de Sant Roc d'Arenys de Mar al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

—3 Disposar la publicació d'aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes o bé un recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de la notificació corresponent.

Barcelona, 13 de juliol de 2021

Xavier Bernadí Gil
Secretari del Govern

ANNEX

Característiques de la festa

La Festa de Sant Roc d'Arenys de Mar, tot i que es tracta de la festa petita, és la que té més popularitat i seguiment actualment. La tradició popular atribueix a Sant Roc la fi de l'epidèmia de pesta de l'any 1607. El poble en va invocar la protecció i el dia de la seva festivitat va ser el primer en què no es va produir cap més mort. En agraïment, la població va fer el vot de vila, una prometença a celebrar cada any perpètuament la festivitat de Sant Roc com a prova de la devoció professada envers el sant. Tot i això, diverses investigacions recents confirmen que la festa ja se celebrava amb tota la solemnitat abans de l'erecció de la parròquia de Santa Maria d'Arenys, l'any 1575.

En un document de l'any 1618 el Consell Municipal hi feia constar: "per ser la confraria de Sant Roch antiga y per lo que en la vila se fa festa manada per dit die de Sant Roch". La consideració de dia festiu el 16 d'agost perdurà i la consuetud parroquial de l'any 1734 ens diu que "los senyors regidors fan la festa de Sant Roch y festa de precepte per ésser vot de vila". La consuetud de la comunitat de preveres de l'any 1844 hi afegeix que "Sant Roch és Vot de Vila y per aiò só de parer que és festa de precepte y de oír missa".

Les consuetes parroquials de l'any 1734, en les quals s'esmenten les completes solemnes de Sant Roc després de les segones vespres del 15 d'agost, són el document que conté les dades més precises de com se celebrava la festa antigament. El dia 16 hi havia l'Ofici Solemne i el rector o el vicari donaven l'aigua beneïda al batlle i als regidors quan entraven a l'església. Després del Glòria, els obrers i administradors sortints de la confraria de Sant Roc entregaven la bacina i les claus als administradors entrants. A la tarda, després de les vespres, es feia la processó, que passava per la riera i en la qual participaven la comunitat de preveres i l'Ajuntament.

Al llarg del temps, el vot de vila s'ha celebrat amb diferents intensitats. A finals del segle XVII, en el mateix moment que augmenta la població, la festa agafa més volada i esdevé una de les principals festivitats locals. Al segle XX, es deixa de celebrar per la Guerra Civil i la part més popular de la festa pateix una davallada durant els anys de la postguerra. A partir de la dècada del 1970-1980, hi ha una revifalla amb un increment important de la participació.

Actualment, la Festa de Sant Roc és la festa major petita d'Arenys de Mar. El dia central és el 16 d'agost, festivitat de Sant Roc. De bon matí, els macips, noies i nois fadrins de la vila, es troben per vestir-se i preparar el material. A les 8 del matí, just abans de sortir pels carrers i per les cases de la vila, fan l'ofrena i el cant dels goigs a l'església parroquial. El rector fa una benedicció i els macips prenen el compromís de renovar el vot de vila. A continuació, tenen lloc la fotografia de família i de colles, el repic de campanes i el llançament de petards per despertar el poble i anunciar l'arribada de la festa.

La cercavila matinal comença a les 9 del matí. Les colles, acompanyades amb flabiols i tamborins, recorren diferents zones d'Arenys. Moltes cases els ofereixen un petit refrigeri. També hi participen les captadores i els macipets, que recullen les almoines. A les darreries del segle XVIII, els macips, en sortir d'ofici, van començar a anar per les cases a fer la capta. Actualment, els macips vesteixen de blanc, amb faixa i espadnyes vermelles, polaines i picarols. Amb l'aigua perfumada de les almorratxes ruixen a tothom, tant la gent de les cases on fan la capta com els vianants i conductors.

A la tarda, es fa la cercavila amb tots els macips, juntament amb els gegants i el bestiar festiu, que acompanyen les autoritats municipals de la casa de la vila a l'església parroquial. Abans de sortir a la plaça, es ruixen les autoritats, que passen per un passadís que fan els macips. L'Ofici Solemne en honor a Sant Roc i la renovació del vot de vila se celebren al vespre a la parròquia de Santa Maria, amb l'administrador gros, que en llegeix l'acta. Els macips hi participen des del presbiteri cantant els goigs quan els fidels besen la imatge del sant. La missa acaba amb una ruixada general, quan els macips surten corrents del temple. A continuació, al bell mig de la riera, es balla la Dansa d'Arenys, un ball de plaça típic que es ballava durant les octaves de Corpus, que es va recuperar el 1949 per a la festa major i que a partir del 1950 es va incloure a la festa de Sant Roc. En acabar, es fa una ruixada general amb aigua perfumada per acomiadar la festa.

El 14 i el 15 d'agost s'organitzen diferents activitats lúdiques i culturals. El 15 a la nit, des del 2010, en diversos punts de la vila, es representa l'espectacle *La pesta*, que recrea l'epidèmia de pesta del segle XVI i la protecció de Sant Roc. El 14 d'agost a la nit, des del 1996, s'organitza la cercavila nocturna de gegants.

El elements festius d'interès de la festa són l'ofrena, els goigs i la capta. L'ofrena a Sant Roc és un acte litúrgic que presideix el rector, el qual s'inicia amb l'entrada dels macipets amb les alfàbregues que ofereixen al sant. Tot seguit, un parell de macips entren acompanyats pels flabiolaires i la bandera de la confraria, que queda col·locada a l'altar. L'acte inclou el cant dels salms, lectures i pregàries que evoquen el paper dels macips com a enviats a fomentar la pau i la fraternitat entre els arenyencs. El moment culminant és quan un macip, en nom del col·lectiu, fa el manifest per renovar el compromís del jovent de mantenir la promesa popular i la festa. L'acte finalitza amb els goigs de Sant Roc, que els macips i la resta d'assistents canten a l'església de Santa Maria. Prèviament a la festa, s'organitza un taller per aprendre'ls i perfeccionar-ne el cant. La capta és un altre element rellevant. Antigament, els mossos del poble tenien la responsabilitat de fer la col·lecta, que es

CVE-DOGC-A-21195009-2021

feia abans de dinar. Actualment, un cop s'ha acabat l'ofrena, se n'encarreguen els macips, els quals porten almorratxes guarnides amb alfàbrega i plenes d'aigua perfumada. Al segle XIX, s'hi van sumar les captadores, que recullen els diners amb safates adornades. Des del 2005, les noies també poden ser macipes. Actualment la funció de recollir els diners l'han assumida els macipets, nens i nenes d'entre 8 i 12 anys.

Antigament, la confraria de Sant Roc era la responsable de l'organització, però des de l'any 2006 se n'encarrega el Patronat de Sant Roc, que va substituir la junta rectora que organitzava la festa des del 1972.

(21.195.009)